

Çuvaldızlı Düşünceler Var Kafamda!!!

Ceyhan GÜLER

SOMA'da yaşanan facianın üzerinden henüz çok fazla geçmeden, henüz yaralarımız tazeyken çuvaldızla sızılı yerlerimizi yoklamamızda fayda olacağını düşünüyorum. Bir süredir sendikalar ve işveren arasında gerçekleştirilen toplu iş sözleşmesi (TİS) masasındaki uyuşmazlık sonucu başvuru resmi arabuluculuk süreçlerini takip etmeye çalışıyorum.

Bu görüşmelerin genel bir değerlendirmesi yapıldığında görülüyor ki sendikaların işverenle uyuşmazlığa düştüğü esaslı maddelerin başında ücret geliyor. Ancak tuhaf olan devamında ve sonunda da ücret geliyor olması. Öncelikle bu doğrultuda hareket etmeyen ve her anlamda koşulsuz mücadele eden sendikaları tenzih etmek gerekir muhakkak. Ancak çoğu sendika ve işveren ücret konusunda anlaşmadıkları takdirde diğer maddeleri görüşmeye değer bulmuyorlar. Sosyal haklar ve iş sağlığı güvenliğinin akçeli maddeler yanında eshamesi okunmuyor. Sendika, işvereni ücret konusunda ikna edebilirse her şeyin yoluna gireceği düşüncesinde. İş sağlığı ve güvenliği şartları sendikalar tarafından oluşturulan TİS taslak metinlerinin uyuşmazlığa neden olan maddeleri arasında yer almıyor. Alsa da bu o maddelerde ciddi tartışmalar gerçekleştirilmesine rağmen anlaşamadığı anlamına gelmiyor. Çünkü iki taraf ücret üzerinde anlaşmadıkları takdirde diğer maddeler üzerinde görüşme gereği duymuyor. Hal böyle olunca da maalesef TİS yapmaya yetkili sendika sayısı zaten oldukça kısıtlıyken bu sendikaların yapılan TİS üzerindeki etkinlikleri de bir o kadar zayıf kalıyor. Sendikal hareketin her geçen gün gerek işveren uygulamaları gerekse yasal düzenlemelerle güç kaybettirildiği günümüzde bir de sendikaların TİS üzerindeki etkisiz tutumu emekçinin toplu ilişkilerdeki mağduriyetini artırıyor. Bu doğrultuda sendikalara TİS'in ücret dışındaki unsurlarına da önem vermek düşüyor. Sendikalar unutmamalı ki; TİS sadece ücretlerin işçi lehine belirlenmesini hedefleyen bir araç değil emekçinin işveren karşısında örgütlü olmasından gelen gücünü kullanma alanıdır. TİS ile sadece ücretler değil bütün sosyal haklar ve iş sağlığı güvenliği önlemleri de düzenlenmektedir. Özellikle ücret bareminde etkileri zaten bir oranın üzerinde çıkamayan TİS'ler en azından iş sağlığı ve güvenliği ve sosyal haklar konularında elde edeceği önemli kazanımlarla toplu iş ilişkilerine ve emekçilere ciddi katkılar sağlayabilir. Bunun için sendikaların bu alanlarda daha profesyonel tahliller yapmaları, bu eksikleri daha net ortaya koymaları ve en az akçeli

maddeler kadar bu hakları da TİS masasında müzakere etmeleri gerekmektedir. Özellikle madencilik gibi iş kazası ve iş hastalıklarının oldukça yüksek olduğu iş kollarında iş sağlığı ve güvenliğini düzenleyen TİS maddelerinde genel geçer ve zaten yapılacak olan düzenlemelerin haricinde kalan ve yapılması gereken düzenlemeler talep edilmelidir. Sendika yöneticileri üyeleri ile birlikte TİS dönemi öncesinde oturup detaylı planlar ve programlar hazırlamalı işletmelerdeki iş güvenliği ile ilgili hayati eksiklikleri tüm hatlarıyla tespit etmelidirler. TİS taleplerine bu eksiklikleri noksansız koymalıdır. Sırf **“yaşam odası”** talebinin kabul edilmemesi nedeniyle ya da **“işçilerin vardiya değişikliklerinin gerçekleşeceği yerlerde”** anlamadığı için uyuşmazlık yoluna gitmelidirler. Gerekirse işletmede sırf yaşam odası bulunmadığı için TİS sürecinde bu eksiğin giderilmesi kabul edilmediği için grev oylamasına gitmeli ve grev haklarını kullanmalıdırlar... Kısacası sendikalar toplu pazarlığın iskeletini ücret istişaresi üzerine inşa etmekten uzaklaşmalıdırlar.

Elbette yasal düzenlemeler, baskılar ve sendika karşıtı uygulamalar altında sendikal mücadeleyi var edebilmek için harcanan emek karşısında saygıyla eğilmek gerekir. Elbette sendikal hareketin her şeyin öncesinde mücadele etmesi gereken **sendikal hakların kabulü** sorunu vardır. Ancak bunlar mevcut işleyişte olması gerekenlerin yapılması ve gözetilmesinde engel olmamalıdır. SOMA'da gerçekleşen facia karşısında kızgınlığımızı ve eleştirilerimizi en sert şekilde ortaya koymamız gerekirken birlikte bu doğrultuda kendimize düşen paydayı da sorgulamamız şarttır. Bütün eksiklikleri açıklıkla haykırmanız ve bundan sonra benzer olayların yaşanmaması için mücadele etmemiz, aynı zamanda beynimizde çuvaldızlı sorularla dolaşmamız ve en kısa zamanda bu soruların cevaplarına çözüm bulmamız gerekmektedir. Ahmet Arif'in de dediği gibi “Dağlarının, dağlarının ardı,/ Nasıl anlatsam...

Ağaçsız, kuşsuz, gölgesiz./ Çırılçıplak,/ Vay kurban.../ "Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda."/ Yiğitlik, sen cehennem olsan bile/ Fedayı kabul etmektir,/ Cennet yapabilmek için seni,/ Yoksul ve namuslu halka./ Bu'dur ol hikayet,/ Ol kara sevda.”Tam da bu doğrultuda hareket etmeli başta sendikal hareket olmak üzere toplumun her kademesinde bütün araçlarla emek üzerinde hayat bulan sömürü ve katliama kafa tutmalıyız. Elimizi taşın altına sokmalı, çuvaldızı yaralı yerimize batırmaktan kaçmamalı ve inatla mücadele etmeliyiz.